

dáár weggelaten en dit was ook tegenover de nuttigheidseischen verantwoord, omdat zich onder de daklijst alleen kleine zoldervensters bevinden en geen ramen van werkvertrekken.

Tot de versiering en verlevendiging van het uitwendige draagt vooral het groote bronzen balkonhek boven den hoofdingang bij, geschenk van de burgerij en ontworpen door den beeldhouwer F. J. van Hall. Architect en beeldhouwer hebben elkaar hier wel zeer goed gevonden, want op bijzonder gelukkige wijze past dit hek, getuigend van een fijn decoratief talent en een duidelijke begaafdheid voor de kleine plastiek, zich aan bij deze architectuur, die geen versiering van strakke leerstelling, maar van warm-menschelijke fantasie vraagt. In een welgeordende compositie wordt de geschiedenis der stad in dit hek samengevat (afb. 2—4). Het hek, dat later, door den tijd gepatineerd, nog meer één met den gevel zal worden, treft nu reeds als een voornaam, in het geheel opgaand decoratief element. De geschiedenis der stad begint op dit hek met jagende Tubanten; dan volgen de prediking van het Christendom, valkenjacht, de verleening van markt-recht, oorlog met de Gelderschen, de Spaansche bezetting, landleven, spinnen en weven, de kozakken, de groote brand van 1862 en ten slotte als een der schoonste gedeelten de in haar eenvoud zoo suggestieve verbeelding van de wereldcrisis; de werkloosheid gesymboliseerd door een arbeider, die met leege handen wanhopig naar beneden staart en ten slotte de hoop op nieuwe welvaart, verbeeld in figuren van arbeiders, die lasten dragen, of den moker hanteeren en in fabrieken met rookende pijpen.

Van denzelfden beeldhouwer is de gedreven koperen windwijzer op den hoogen middelbouw, voorstellende, tusschen zon-, maan- en stermtieven, het Saksische paard, een bekende figuur uit de Twentsche en Westfaalsche folklore. Ook maakte Van Hall de geestige bekroning in gegoten messing van een trappaal gelijkvloers met een beeldje, dat men St. Bureaucratus heeft gedoopt (afb. 15) benevens de drie gedreven koperen platen, welke den onderkant vormen van den erker aan den hoofdgevel, met voorstellingen van de drie schikgodinnen. Minder fraai is aan dienzelfden gevel het stadswapen aangebracht, een werk van den beeldhouwer J. van Lunteren. Vooral de beide slappe leeuwen, die dit wapen flankeren zijn al heel ongelukkig uitgevallen.

Wij komen nu tot het inwendige en moeten ons daarbij tot het voornaamste beperken; het doel van deze regelen is niet een catalogus te verschaffen, maar belangstelling te vragen en tot een persoonlijk bezoek op te wekken.

Op sympathieke wijze heeft de bouwmeester voor de versiering van het inwendige de medewerking gevraagd van kunstnijveraars en sierkunstenaars, voor zoover dat noodig was, want zelf toont hij zich hier een binnenhuis-architect en ontwerper van meubelen van bekwaamheid en goeden smaak. Maar behalve door een gevoelig begrip voor samengaan van architectuur en